

Zühd ve Helal Kazanç

Eûzübillâhimineşşeytânirracîm

Bismillâhirrahmânirrahîm.

el-Hamdü lillâhi Rabbi'l-âlemîn. Ve'l-âkibetü li'l-müttakîn. Ve's-salâtu ve's-selâmu alâ seyyidinâ Muhammedin ve âlihî ve sahibihî ecmaîn.

İ'lemû eyyühe'l-ihvân enne efdale'l-kitâbi kitâbullah ve enne efdale'l-hedyi hedyü Muhammedin sallallahu aleyhi ve sellem. Ve şerre'l-umûri muhdesâtuhâ ve külle muhdesin bid'atün ve külle bid'atin dalâletün ve külle dalâletin fi'n-nâr. Ve bi's-senedi'l-muttasılı ile'n-nebiyyi sallallahu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

*حُبُّ أَبِي بَكْرٍ وَعُمَرَ مِنَ الْإِيمَانِ وَبُغْضُهُمَا
كُفْرٌ وَحُبُّ الْأَنْصَارِ مِنَ الْإِيمَانِ وَبُغْضُهُمْ كُفْرٌ
وَحُبُّ الْعَرَبِ مِنَ الْإِيمَانِ وَبُغْضُهُمْ كُفْرٌ*

Hubbü Ebî Bekrin ve Umere mine'l-imâni ve buğduhümâ küfrün ve hubbü'l-ensâri

*mine'l-imâni ve buğduhüm küfrün ve hubbü'l-arabi mine'l-imâni ve buğduhüm küfrün.*¹

Geçen dersten iki tane hadis, bellememiz lazım gelen [hadislerden], onun için tekrar ediyorum.

a. Ulemalarla Beraber Oturun

Cenâb-ı Peygamber buyuruyor ki;

جَالِسِ الْعُلَمَاءِ تَعْرِفُ فِي السَّمَاءِ، وَوَقِّرْ كَبِيرَ
الْمُسْلِمِينَ تَجَاوِرُنِي فِي الْجَنَّةِ.

*Câlisü'l-ulemâe tu'raf fi's-semâi ve vekkir kebîre'l-müslimîne tucâvirnî fi'l-cenneti.*²

Câlisü'l-ulemâ'. “Siz ulemâlarla beraber oturun.” *Tu'rafu fi's-semâi*. “Ulemâlarla beraber bulunduğunuz müddetçe semavâtta da bilinirsiniz. Melekler tarafından Mele-i Âlâ'da da bilinirsiniz. Kıymetiniz yükselir.”

¹ Deylemî, *el-Firdevs*, II, 141, r. 2719; İbn Asâkir, *Târihu Dimeşk*, XLIV, 222, r. -1; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, XI, 571, r. 32703; [İbn Neccar rivayeti bulunamadı.]

² Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, IX, 37, r. 24819; [Deylemi'de bulunamadı.]

Ve vekkir kebîre'l-müslimîne. “Müslümanların yaşlılarına hürmet ve saygı gösterin.”

Onların önüne geçmeyin. Onların sözlerini kırmayın. Onlara hürmet ve saygı gösterin.

Tücâvirnî fi'l-cenneti. “Cennette bana komşu olursunuz.”

“Eğer müslümanların ihtiyarlarına hürmet ve saygı gösterirseniz ve ulemâlarla oturup kalkarsanız, sizin cennetteki arkadaşınız ben olacağım.”

جُلَسَاءُ اللَّهِ غَدًا أَهْلُ الْوَرَعِ وَالزُّهْدِ فِي الدُّنْيَا

*Cülesâu'llâhi ğaden ehlü'l-verai ve'z-zühdi fi'd-dünyâ.*³

“Yarın Allahu Teâlâ'nın rızasını kazanmaya muvaffak olup da onun güzel cennetindeki yerleri almaya nâil olacak kimseler; ehl-i verâ' ve dünyada zühd sahipleridir.”

³ [İbn-i Lal'in eserleri günümüze ulaşmadığından bulunamamıştır.]

Vera', Allahu Teâlâ'nın emirlerine itaat, yasaklarından ictinâb etmekle beraber şubûhattan da ictinâb etmektir. Şüpheli şeylerden; "Bunda şüphe var." ondan uzak kal. Bal da olsa uzak kal. Şubûhattan ictinâb...

Bir tane misâlini söyleyeyim:

İmâm-ı Âzam hazretlerinin zamanında bir koyun çalınmış. Hırsızın birisi bir koyun çalmış. İmâm-ı Âzam; "Belki o çalınan koyun bizim kasabın çengeline takılmıştır." diyerek yedi sene koyun eti almamış.

Buna *vera'* diyorlar. Şubûhattan ictinâb, sakınmak... Tafsilâtı geniştir.

Onun için, dünyada zühd ve *vera'* sahibi olanlar Allahu Teâlâ'nın celîsi olmaya istihkak kesbediyorlar, rızasını kazanıp takarrub etmeye nâil olan kimselerden olmaya muvaffak oluyorlar.

Onun için yine burada:

جَالِسُوا الْعُلَمَاءَ، وَزَا حِمُوهُمْ بِرُكْبِكُمْ، فَإِنَّ اللَّهَ
يُحْيِي الْقُلُوبَ الْمَيْتَةَ بِنُورِ الْحِكْمَةِ كَمَا
يُحْيِي الْأَرْضَ بِوَابِلِ السَّمَاءِ.

*Câlisu'l-ulemâe ve zâhimûhüm bi-rukebi-
küm fe-inna'llâhe yuhyi'l-kulûbe'l-meytete
bi-nûri'l-hikmeti kemâ yuhyi'l-arda bi-
vâbili's-semâ.*⁴

Câlisu'l-ulemâ'. Orada müfred olarak söyledi, burada cem'i olara söylüyor:

Câlisu'l-ulemâ'. "Siz daima ulemâlarla oturup kalkmaya alışın."

Ne kadar yüksek mertebelere nâil olursanız olun, büyük insan olursanız olun, yine de ulemâyaya muhtaçsınızdır. Ulemâlardan ayrılmayın. Büyüklük başka...

⁴ Muvatta', "İlim", r. 1; Beyhakî, *es-Sünenü'l-kübrâ*, I, 298, r. 447; Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, VIII, 199, r. 7810; Deylemî, *el-Firdevs*, III, 196, r. 4550; Heysemî, *Mecme'u'z-zevâid*, I, 125, r. 514; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, X, 170, r. 28880; İbnü'l-Mübârek, *ez-Zühhd ve'r-rekâik*, I, 487, r. 1387; Râmhürmüzî, *Emsâlü'l-hadîs*, I, 87, r. -1.

Ve zâhimûhüm bi-rukebiküm. “Onlara öyle yaklaşın ki bir vücut gibi [olun.]”

Onlarla iki can bir olmuş gibi [olun.]

Sebebini söylüyor:

Fe-inna'llâhe yuhyi'l-kulûbe'l-meytete. “Çünkü Cenâb-ı Hak ölen gönülleri diriltir.” *Bi-nûri'l-hikmeti.* “Hikmet sözleriyle...”

Hikmet sözleri; Kur'an ve hadislerdir.

“Hadis ve Kur'an yoluyla size nakletmek sûretiyle sizin ölen gönüllerinizi diriltmeye onlar muvaffak olurlar. Onun için onlardan ayrılmayın. Nası ki gökten yağmurlar yağdığı vakitte kurak yerlerin yeşermesine sebep oluyorlar; tıpkı onlar gibi ulemâlarla oturursanız gönülleriniz de öyle dirilir.”

Onun için, bunu unutmamak üzere tekrarlayın.

Şimdi Ebû Bekir hazretlerinin sevgisi...

Mâlum ki İslâm nimetiyle ilk şerefyâb olan zât -yaşlılar arasında- bu zâttır. Onunla beraber bütün varlığını Resûl-i Ekrem hazretlerine feda etmiştir.

Bir gün abaya bürünmüş olduğu halde Cebrail *aleyhisselam* geldi.

“Ey Cibrîl, ne bu hal böyle?” dedi.

“Gökteki melekler de böyle yâ Resûlallah.”

“Neden?”

“Ebû Bekr-i Sıddîk hazretleri çıkacak hal bulamadı da böyle büründü. Onun şerefine Cenâb-ı Hak hepimizi böyle büründürdü.”

Niçin?

Malının hepsini Resûlullah’a feda etmiş. Arkasını düşünmüyor.

Binâenaleyh, “Onu sevmek ümmetime vaciptir.” diyor.

Allah muhafaza etsin.

b. İslâmiyet’in Beş Kâidesi Var

İslâmiyet’in beş kâidesi var. Şimdi müslümanlar [için] 700 [milyon] diyorlar. Kaç olursa olsun, çoğun kıymeti yok. Birtakım kızılbaşlar var; Muharrem’de oruç tutarlar, Ramazan’da tutmazlar. Birtakım kızılbaşlar var ki Ebû Bekr-i Sıddîk hazretlerini sevmezler. Onlar da

“müslümanız” derler, onların içinde namaz kılanları da vardır. Acemistan büsbütün başka, sözde bunlar da Müslümanlık davasıdır.

Müslümanlık'taki davanın başı itikada bağlıdır. Müslümanlığın beş davası vardır: İtikat, bir. Amel, iki. Muamele, üç. Nikâh, dört. Cezâ, beş. İslâm kâidesi bu beş şeyden tereküb eder. Bu beşin içinde şimdi ceza hükmü yok. Had vurulmuyor, hırsızın eli kesilmez, ötekine ceza yapamaz... Şimdi hepsi başka... Muamele kısmı da yok. İslâmiyet'in muamelesi helalden kazançtır. Helal kazançlara dikkat... Şimdi kazancın haddi yokmuş. Haddi yoksa %200 kat kazan, ne yapalım... Olur mu?

İmâm-ı Âzam tüccar; ortağı ile Basra'ya satsın diye buğday yollamış. Gemiyle ya da bir [başka şeyle] gidiyor. Oradaki adamlar demişler ki;

“Şimdi pahalılık var, buğday azaldı. Birkaç gün bekle, fiyat biraz artacak, öyle satar-sın.”

Ama İmâm-ı Âzam tenbih etmiş ki; “Gittiğin gün sat. Piyasa neyse...”

Adam ona kanaat etmemiş. Birkaç gün beklemiş. Piyasa bir fırlamış, buğdayları fazla paraya satmış. İmâm-ı Âzam'a getirmiş; "Al paraları." demiş.

"Neden bu böyle çok oldu?" demiş.

"İşte böyle böyle oldu..."

"Bunların hepsini ehl-i Basra'nın fukarâsına hediye et." demiş.

Bozuldu bu ticaret... Onda bir kâfiydi...

İkiye üçe satmasından ve çok para kazanmasından dolayı hepsini teberrü ediveriyor. Buna da *vera'* diyorlar. "Malım bozulmasın" diye şubûhattan ictinâb...

Ebû Bekr-i Sıddîk hazretleri ilk müslüman olmuş. İnsanları İslâmiyet'e davet etmekte de Resûlullah'a yardımcıydı. İslâmiyet çok sıkıntı devirleri geçirdi. Peygamber müslümanların bir kısmını Habeşistan'a muhâcirete emretti.

Kureyş boykot ilan etmiş. Müslüman olana ekmek, yemek, elbise, giyecek, su, hiçbir şey vermiyor. Buna mukâbil müslüman sabrediyor, tahammül ediyor... Ama artık tahammülün dı-

şına çıkmış. O zaman Resûlullah; “Haydi, Habeşistan’a gidin.” Yayan, aç susuz Habeşistan’ın yolunu tuttular. Ebû Bekir kaldı. Ebû Bekir o kadar zenginliğiyle beraber o da dayanamadı, bir gün o da hicrete kalktı. Fakat yolda bir arkadaşı onu alıkoydu; “Sen gitme. Müslümanlara lazımsın. Sen burada kal, ben seni himayeme alırım. Sana kimse bir şey yapamaz.” dedi. Onun sözünü dinledi, orada kaldı.

Kaldı ama Müslümanlığın iktizâsı hemen evin etrafına taştan çevre yaptı, namazgâh yaptı. Oraya geçti, *Allahu ekber* diyerek herkesin gözü önünde bir namaz kıldı. Adam baktı ki İslâmiyet’in ilanı var, propaganda var... Kureyş’in yabancıları da o adama telkin ettiler; “İslâmiyet’i burada izhar ediyor, biz bunu istemeyiz. Sana da şöyle yaparız, böyle yaparız!” diye tehdide başladılar. Adam Ebû Bekr-i Sıddîk hazretlerine dedi ki;

“Sen ibadetini içeride yaparsan yap. Dışarıda yapacaksan ben buna dayanamayacağım.”

Ebû Bekr-i Sıddîk yine Mekke-i Mükerrime'ye döndü.

Öyle bir zât, İslâmiyet'in [yayılmaması] için canını vermiş. En nihayet kızını da Resûl-i Ekrem *sallallahu aleyhi ve sellem*'e verdi.

Miraç oldu. Miraç olunca herkes şaşırды. Müslümanı da şaşırды gâvuru da şaşırды.

“Nasıl olur da bir insan bir an içinde göklere çıksın, insin, gelsin?”

Hız. Ebû Bekir de mâruf, tanınmış insan. Ona koştular, dediler ki;

“Bak, sahibin ne diyor?”

“Ben onun dediğine inanırım. O ne dediye haktır.”

Sıddîklık buradan geldi.

Binâenaleyh, Arap'ın yine fikirlerini, mâneviyatlarını topladı.

c. Teslimiyet Kolay Birşey Değildir

Aziz kardeş!

“Mâneviyat” denince... Biz iki şeyden mevcuduz: Bir, cesedimiz var; bir de cesedi-

mizin içinde ruh var. Bu ruh bizim mâneviyatımızdır. Bu ruh bizden çıkınca cesedi gömüyorlar, artık bir işe yaramıyor. Binâenaleyh, mâneviyatsız insan ruhsuz insan gibidir. Ruhunu çıkan insan nasıl ölmüşse mâneviyattan mahrum olan insan da aynı o gibidir. Yalnız o ayakta yürür. Şimdi “robot” dedikleri makineler var, yürüyor, kendi kendine işler yapıyor. Onun gibi yürür, gider, gelir, bir şeyler yapar. Zanneder ki yaşıyorum, hayat sahibiyim. Hayat sahibi [değildir.] Hayat ancak imanla olur! İmandan ve mâneviyattan mahrum insanlar ölümlerinin bir misâlidir.

Ama Cenâb-ı Peygamber Hz. Ebû Bekir hakkında demiştir ki;

“Canlı olarak yürüyen ölüyü görmek istiyorsanız Ebû Bekir’e bakın.”

İncecikti... Riyâzetle ömrünü geçiriyor. Ölü misali, tam teslim olmuştu.

Teslimiyet kolay bir şey değildir. Teslimiyet; ölü cenazeyi yıkayana nasıl teslim olduysa kulun da Allah’a öyle teslim olması lazım, Peygamber’ine öyle teslim olması lazım. Allah’a ve Peygamber’e böyle teslim olmayan insan

müslüman sayılmaz. Müslüman, ancak Allah'a ve Peygamber'e ölünün cenaze yıkayana teslim olduğu gibi teslim olmuş adama derler.

Allah ne dedi?

Hak.

Peygamber ne dedi?

Hak.

“Ölü” denmez ona.

Ebû Bekir de işte bu kavimden...

Allah şefaathlerine nâil etsin.

Bizim hocalarımızdan birisi Medine-i Münevvere'ye hoca olmaya gidiyor. Bir gün gidiyor, Resûlullah'ın huzurunda; *es-Selâmü aleyke yâ Resûlallah* diyor. Ebû Bekir'e; *es-Selâmü aleyke yâ Ebû Bekir* diyor.

Bugünkü Vehhâbî onu görüyor;

“Ya sen bize hoca olacaksın ama bu ölü-
lere niye selam veriyorsun?”

“Sizde ölü! Nerede, bunlar hiç ölü olur mu?” diyor.

Bu hayat bizde iken, yaşadığımız müddet vücudumuz sayesinde ruh duruyor. Fakat bir gün geliyor bu vücudun işi, vazifesi bitiyor, ölüyor. Ölünce bu ruh kafesten kurtulan kuş gibi çıkıp yerine gidiyor. Ama vücuduyla alâkasını da katiyen kesmez. Çünkü 50 sene, 60 sene, 80 sene o vücutla beraber yaşamış, hal-lolmuş; onu bırakmaz. Binâenaleyh, nereye gidersen gitsin onun nüfûsu çok tesirlidir. O daima kabrinde cesediyle beraber, ilgili ve alâkalıdır. Ama ceset ölmüş, çürümüş, toprak olmuş; ne olursa olsun, daima o orada gömüldüğü yer ile ilgilidir. Binâenaleyh, herhangi bir kimsenin, bir ölünün başına gidip de selam verdiğin vakitte derhal o ruh haberdâr olur ve [senin] selâmını alır.

Ruhun hududu çok geniştir. Ruh bu bedene sıkıştırılmış öyle bir bombadır ki -bugün “atom” diyorlar ya- o öyle bir atomdur ki bu vücuda sıkıştırılmış fakat o kâinatı içine alan bir kuvvettir. Kâinatı içine alacak derecede geniş bir kuvvettir.

Onun için, ruhlarına sahip olan insanlar oturdukları yerden kâinata hâkimdirler. Oturdukları yerden kâinatın manzarasını seyrederek. Gözleri o kadar geniş görür.

Allah o geniş gözleri olan kimseler gibi bizim gözlerimizi de açsın, inşaallah.

Onun için, *hubbü Ebî Bekir*... “Ebû Bekir’i sevmek imandandır.”

Niçin?

Peygamber’e o kadar hizmet etmiş... Peygamberimiz’e hizmet, aynı zamanda dine hizmet [demektir.]

Bir zât Ebû Bekr-i Sıddîk hazretleri - menâkıbı, büyüklüğü- hakkında iki parmak kalınlığında bir kitabı tercüme ederek yazmış. Okumanızı tavsiye ederim. Burada birçok hadisler geçer. Tabii o zât daha genişletmiş, daha derin [açıklamalar] yapmış. Ebû Bekr-i Sıddîk hazretlerini bize tanıtmaya çalışıyor.

Ebû Bekr-i Sıddîk hazretlerini tanımak ancak iman ile olur. İmansız insanlar onları tanıyamaz. Nasıl Ebû Cehil Peygamber’i tanıyamadıysa... Gözünün önündeydi; ama tanıyamadı!

Çünkü gözü göz değil. Devede de, koyunda da göz var. Devedeki göz, koyundaki göz nasıl fayda vermiyorsa Ebû Cehil'in gözü de öyle fayda vermedi; çünkü gözü imansız.

Binâenaleyh, Ebû Bekr-i Sıddîk hazretlerini sevmek imandandır. Çünkü bütün varlığını Resûl-i Ekrem *sallallahu aleyhi ve sellem*'e vermiş, onun hâmisi ve hâfızı olmuş. Aynı zamanda o Mekke-i Münevvere'den Medine-i Münevvere'ye hicrette Nur dağında saklandıkları bir yer var, o yerde üç gün Ebû Bekr-i Sıddîk hazretleri Peygamber'le beraber kucak kucağa, yan yana kalmışlar. Peygamber'in bir hâmisi o idi. "Ölürsek beraber öleceğiz, kalırsak yine beraber kalacağız." diyerek Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*'i himaye etmekten hiçbir zaman geri kalmadı. Onu muhafaza etti ve onun yolunda bütün paralarını harcadı. İslâm uğrunda canıyla malıyla tam bir mücahit idi.

Onun için, onu sevmek bu ümmete vaciptir. Sevmemek de -nimetlere küfür dendiği gibi- küfrân-ı nimettir.

İslâmiyet'in ilk halifesi o olmakla beraber, İslâmiyet'in derlenip toplanıp bugünkü kemâlini bulmasına sebep Ebû Bekr-i Sıddîk hazretleridir. Ebû Bekr-i Sıddîk hazretlerinin kurduğu o günkü hükümet bugün de yaşayan hükümet-i İslâmiye'dir, elhamdülillah. Onun sayesinde, onun mücâhededesi... Çünkü Peygamber vefat edince Araplar da şaşırды, birçok bölünmeler, ayrılmalar, itirazlar vâki oldu. Fakat onların hepsini ikna ederek toplayan Ebû Bekr-i Sıddîk hazretleridir.

Allah ondan da bizden de razı olsun.

Onun huzuruna gittiğiniz vakitte; *es-Selâmu aleyke yâ halîfete Resûlillah* diye selam veriliyor.

Halîfete Resûlillâh Ebâ Bekrini's-Sıddîk. es-Selâmü aleyke yâ men kâle fî hakkike Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem.

Yâ Ebâ Bekir, ente atîkullah mine'n-nâr.

Cenâb-ı Peygamber, Hz. Ebû Bekir hakkında böyle bir tebşîratta bulunmuştur;

“Ey Ebâ Bekir. Sen Allah *celle ve âlâ*'nın cehennemden âzat olunmuş bir kulusun. Sen

cehennemini yüzünü görmeyeceksin. Cehennem sana haram olmuştur.”

es-Selâmu aleyke yâ sâhibe Resûlillah sâniye'sneyn iz hümâ fi'l-ğâr.

O ğâr denilen mağarada Resûlullah'la ancak iki kişiydiler.

es-Selâmu aleyke yâ men enfaka mâlehû küllehû fî hubbu Resûl hattâ tehalle bi'l-abâ.

İşte o, malının tamamını Allah ve Resûlullah'ın sevgisi uğrunda verdi.

Hattâ tehalle bi'l-abâ. “Bir abaya bürünerek kaldı.”

İşte bütün melekler de öyle olmuşlardır.

Cezâkallâh hayran cezâ. “Allah seni hayırla cezalandırırsın, mükâfatlandırır.”

Allahümme'rdâ anhu. “Yâ Rab! Ondan razı ol.”

Verfa' derecete hû. “Derecesini âlî eyle.”

Ve ekrim makamuhû. “Makamını da âlî, yüksek eyle. Sevabını da arttır.”

Bu dua aynı s urette de  mer 'l-F aruk hazretlerine yapılır. Onun hakkında Cenâb-ı Peygamber  oyley buyurmuş:

Ve m  talaati' - ems  al  raculin hayrun min Umer. “G ne   mer'den daha hayırlı bir insanın üzerine doğmamı tır.”

Ömer ibnü'l-Hatt b sir cu ehli'l-cenneti. “Ömer ibnü'l-Hatt b cennetin en güzel bir ı ığıdır.”

Daima doğruyu söyler, hiç kimseden çekinmez; hak ile b tılı tefrik eder, bütün fukaralara, yetimlere elinden geldiği hayırları yapan bir zât-ı muhteremdir.

Onun için, bu ümmete bunların ikisini de sevmek sünnet; ve *buğduh m  k fr n*, “Bunlara buğz etmek de aynı zamanda küfrü m cip-tir.”

Hubb 'l-ens r. Medine-i Münevvere'nin yerli halkına *ensar* diyorlar.

“Bunları da sevmek...” * m nun ve buğduhüm k fr n.* “Bunlara da buğz, aynı zamanda küfrü m ciptir.”

Ve hubbü'l-arab imânun ve buğduhüm küfrün.

Burada bizim aldandığımız büyük bir hata var. *Hubbü'l-arab*. “Arap’ı sevmek imandır.”

Çünkü Peygamberimiz Arap milletinden gelmiştir. Kitabımız Arap dili üzerine gelmiştir. Cennetteki insanların konuşması da Arapça olacak.

Biz veya başkası; “Biz daha temiziz, daha güzeliz, daha müreffeh bir hayata sahibiz, daha görgülüyüz.” diye bazı meziyetlerimizle iftihar ederek onların giyimlerini beğenmeyiz, oturuşlarını beğenmeyiz, yatışlarını beğenmeyiz, yemelerini içmelerini beğenmeyiz. “Eliyle yer, şunla yer, bunla yer...” Bakarsın biz onları ayıplar duruma düşeriz. Bu ayıp bir şey, çok hatalı bir şey.

Onları sevmek de imandan ileri geliyor, onlara karşı buğz da küfrü mûcip oluyor.

الأعرابُ أشدُّ كُفْرًا وَنِفَاقًا

el-A'râbu eşeddü küfren ve nifâkâ âyet-i kerîmesinde; "Arap'ın imansızlarının küfrü eşedir." [buyuruluyor.]

Ama iman ettikten sonra da o bu şerefe nâil olur. Veya imandan evvel çocuklarını diri diri gömen, gayet kalpli, merhametsiz insanlar idi. İman şerefi ile müşerref olduktan sonra o katılık pamukluğa döndü, o şiddet gayet güzel bir hâle çevrildi. İman da İslâmiyet de en büyük devlet...

Hız. Ali ve Hız. Osman Efendilerimiz'in sevgileri de böyledir.

حُبُّ عَلِيٍّ يَا كُلُّ الذُّنُوبِ كَمَا يَا كُلُّ النَّارِ
الْحَطَبِ.

*Hubbü Aliyyin ye'külü'z-zünûbe kemâ ye'külü'n-nâru'l-hatab.*⁵

⁵ İbn Asâkir, *Târîhu Dimeşk*, XIII, 52, r. -1; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, XI, 621, r. 33021; [İbnul Cevzi rivayeti bulunamadı.]

Bilvâki bu hadise itiraz edenler olmuşsa da, yukarıdaki hadislerle bağlanarak bunları sevmek de bizim için imandandır. Günahların giderilmesine sebep olurlar.

Hatasız insan ancak peygamberlerdir. İnsanlarda birçok hataların olması memuldür. Fakat yaptıkları iyiliklerin karşısında bu hataların kıymeti kalmaz; bunu unutmak ve bilmemek lazım. Daima iyiliklerini görmek lazım.

Yine buyuruluyor ki;

حُبِّبَ إِلَيَّ مِنْ دُنْيَاكُمْ النِّسَاءُ وَالطَّيِّبُ
وَجُعِلَتْ قُرَّةُ عَيْنِي فِي الصَّلَاةِ.

*Hubbibe ileyye min dünyâküm en-nisâu ve't-tîbu ve cuilet kurretü aynî fi's-sâlâti.*⁶

⁶ Nesâî, "İşrâtü'n-nisâ", I, r. 3939; Nesâî, "İşrâtü'n-nisâ", I, r. 3940; Ahmed b. Hanbel, III, 128, r. 12293; Ahmed b. Hanbel, III, 128, r. 12294; Ahmed b. Hanbel, III, 199, r. 13057; Ahmed b. Hanbel, III, 285, r. 14037; Hâkim, *el-Müstedrek*, II, 174, r. 2676; Nesâî, *es-Sünenü'l-Kübrâ*, VIII, 149, r. 8836; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, VI, 199, r. 3482; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, VI, 237, r. 3530; Ebû Avâne, *Müsned*, III, 14, r. 4020; Beyhakî, *es-Sünenü'l-kübrâ*, VII, 124, r. 13454; Taberânî, *el-Mu'cemü'l-evsat*, V, 241, r. 5203; Makdisî, *el-Muhtâre*, V, 112, r. 1736; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, VII, 288, r. 18913; İbn Sa'd, *Tabakât*, I, 304, r. -1.

Hubbibe ileyne min dnyâkm.

Hubbibe. “Ben sevdim” demiyor, “bana sevdirildi” diyor.

Min dnyâkm. “Bu dünyadan” demiyor, “sizin dünyanızdan” diyor.

“Bana sizin dünyanızdan sevdirildi.”

Ne?

en-Nisâu. “Kadınlar.” *Ve’t-tîbu.* “Kokular.” *Ve cuilet kurretü aynî fi’s-sâlâti.* “Şu kıldığımız namaz...”

Namaz dünyada bir ibadettir ama âhirete mteâlliktir.

Kokuyu da sever. Koku da melekleri celbeder. Melekler daima güzel kokuyu severler, güzel kokunun olduğu yere gelirler, yığılırlar. Onun için, Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* kokuyu da sevmiş ki meleklerle daima ünsiyeti var. Meleklerin oraya çokça gelmesine sebep olur.

Kadınları sevmesinin sebebi de; mmet-i Muhammed’in çokluğuna vesile olur, neslin bekâsına hizmet ederler.

Onlar bize numune oluyor ki; “Siz de benim gibi evleniniz, kadınlarınızla muâşeretle vakit geçiriniz ve neslinizin bekâsı için Ümmet-i Muhammed’e hizmet ediniz.”

“Be adam, bu devirden sonra bu evlatların hayrı mı var?” deme.

Mülk Allah’ındır. Tasarruf da O’nundur. Binâenaleyh, bu neslin içerisinden öyle bir nesil gelir ki bir bakarsın dağları aşmış! Sen vazifeni yap, gerisine karışma.

Ayrıca yine:

حُبُّ أَبِي بَكْرٍ وَشُكْرُهُ وَاجِبٌ عَلَى أُمَّتِي.

*Hubbü Ebî Bekrin ve şükrühû vâcibün alâ ümmetî.*⁷

“Ebû Bekir’in sevgisi ve şükrü ümmetime vaciptir.”

Çünkü İslâmiyet’in bekâsına onlar hizmet etti.

⁷ Deylemî, *el-Firdevs*, I, 59, r. 167; İbn Asâkir, *Târîhu Dimeşk*, XXX, 141, r. -1; İbn Asâkir, *Târîhu Dimeşk*, XXX, 142, r. -1; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, XI, 552, r. 32593; Hatîb, *Târîhu Bağdâd*, III, 474, r. -1; [Ebu Nuaym ve Hâkim rivayeti bulunamadı]

İtikat dedik de... Ehli Sünnet'in itikadı itikattır. Ehli Sünnet'in itikadının dışında olan itikatlar itikattan sayılmaz. Herkes kendisine göre bir şey uyduramaz. Ehli Sünnet onu toplamış, süzmüş, meydana koymuş; bu itikat, itikat kitaplarımızda yazılıdır. Ehli Sünnet'in itikadına göre itikat ümmete vaciptir. Binâenaleyh, Ehli Sünnet itikadında; sıraları Ebû Bekr-i Sıddîk hazretleri, bir, ikincisi Hz. Ömer, üçüncüsü Hz. Osman, dördüncüsü de Hz. Ali olarak bildirilmiş. Bize de onları böylece sevmek vacip oluyor.

حُبُّ الْغِنَاءِ يُنْبِتُ النِّفَاقَ فِي الْقَلْبِ كَمَا
يُنْبِتُ الْمَاءُ الْعُشْبَ.

*Hubbü'l-ğınâi yünbitü'n-nifâke fi'l-kalbi kemâ yünbitü'l-mâu'l-uşbe.*⁸

⁸ Ebû Dâvud, "Edeb", 61, r. 4927; Ma'mer, *el-Câmi'*, XI, 4, r. 19737; İbn Ebî Şeybe, *Musannef*, IV, 368, r. 21138; Beyhakî, *es-Sünenü'l-kübrâ*, X, 377, r. 21006; Beyhakî, *es-Sünenü'l-kübrâ*, X, 377, r. 21007; Beyhakî, *es-Sünenü'l-kübrâ*, X, 377, r. 21008; Beyhakî, *es-Sünenü's-suğrâ*, IV, 178, r. 3361; Beyhakî, *Ma'rifetü's-sünen ve'l-âsâr*, XIV, 327, r. 20158; Beyhakî, *Şuabu'l-îmân*, VII, 107, r. 4744; Beyhakî, *Şuabu'l-îmân*, VII, 108, r. 4746; Deylemî, *el-Firdevs*, III, 115, r. 4319;

Hız. Ebû Hüreyre'den.

d. Bunlar Gönülde Münafıklık Doğurur

Ğınâ. “Çalgılar...”

“Mûsikîye ait ne kadar çalgı, tegannî, şarkı gazel varsa...”

Bunların içine *Mevlid*'i de sokanlar olmuş. Tegannî ile yapılan *Mevlid*...

Mevlid aslında güzel bir şeydir. Fakat onu bugünkü usüllere koyarak... Çoğunun ne dediğini anlayamıyoruz. Öyle bir âhenge sokmuş ki onu, “Acaba ne dedi?” Hele ilâhilerini anlamak... İlâhici olursan ancak anlarsın. İlâhici değilsen onun ilâhisinin ne dediğini anlayamazsın. “Ha ha ha” diye bir dururlar, ne olduğu anlaşılmaz.

Binâenaleyh, *hubbü'l-ğınâ*. “Tegannîyi sevmek.” *en-Nifâk*. “Münafıklık, ayrılık alâmetidir.”

Nerede?

Fi'l-kalbi. “Gönülde münafıklık doğuyor.”

Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, XV, 220, r. 40668; [Ebu Nuaym rivayeti bulunamadı.]

Çünkü onunla meşgul olacağına Allah'ın kelâmını oku, onunla meşgul ol! İlimle meşgul ol! Fıkıhla meşgul ol! Hadisle meşgul ol! Dünyaya veya âhirete faydalı bir bilgiyle meşgul ol! O gınâlarla, tegannîlerle, ilâhilerle meşgul olup da ömrünü zâyi edeceğine...

Bak, “Kalpte münafıklık bitirir.” diyor.

Gönülde bitti mi, Allah esirgeye, fena iş... Dışarıda olursa yıkarsın geçer. Fakat gönülden çıkarması çok zor.

Kemâ yünbitü'l-mâu'l-uşbe. “Nasıl ki su etrafta ağaçların, otların yeşermesine sebep oluyor; bu tegannîler de gönülde münafıklığın belirmesine sebep oluyor.”

Allah cümlemizi affetsin.

Cenâb-ı Peygamber buyuruyor ki;

حَبِّبُوا اللَّهَ إِلَىٰ عِبَادِهِ يُحِبِّبْكُمْ اللَّهُ

*Habbibu'llâhe ilâ ibâdihî yuhbib-kümü'llâhu.*⁹

⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, VIII, 90, r. 7461; Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, VIII, 91, r. 7462; Taberânî, *Müsnedü's-şâmiyyîn*, II,

“Ey mü’minler! Siz Allah *celle ve âlâ*’yı kullarına sevdiren ki Allahu Teâlâ hazretleri de sizi sevsin.”

Binâenaleyh, kendimiz seveceğimiz gibi başkalarına da sevdirmeye çalışacağız.

Nasıl sevdirelim?

Görürüz, deriz ki; “Kaşığı güzel, gözü güzel, yüzü güzel, boyu güzel, parası güzel, her şeyi güzel...” Onu severiz. Fakat şimdi sevmenin nispetlerinden birisi; Allahu Teâlâ bu mülkün sahibi. Bu varlığın sahibi. Yerinde göğünde, yerde gökte ne var, hepsinin sahibi. Görür, işitir ve bilir. Kusurlarımızı görüyor, kabahatlerimizi görüyor, hem de biliyor. Görür ve bilir. Fakat af sahibi, mağfiret sahibi, hilm sahibi; muâheze edip de hemen cezalandırmıyor. “Gargara” denilen ölüm hâli gelmiş, artık neredeyse canı çıkacak, o gargara hâline kadar müsaade ediyor; “Aklı başına gelsin, tevbe istiğfar etsin, tevbesini kabul edeyim.” diye... Öyle bir merhamet sahibi... Sonra şu vücudu

63, r. 925; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, XV, 777, r. 43064; [el-Makdisi rivayeti bulunamadı.]

vermiş, nimetlerin envâi çeşidini vermiş. Şimdiki devrimiz Âdem *aleyhisselam* devrine de benzemiyor, elhamdülillah. Ne nimet ki cennet gibi; her şeyler elimizde, ayağımızda, her şey mevcut... İşte bunlardan dolayı zikret.

Nasıl?

Zengin de olsak fakir de olsak bir gün biri gelip birimize; “Sana şunu da bağışladım, bunu da bağışladım, arabayı da verdim, şoförü de verdim, senin geçineceğin parayı da verdim. Al, oradan harca, hiçbir işin olmasın, gez, dolaş...” [dese;] insan böyle bir nimete ne sevinir.

Fakat Allahu Teâlâ'nın verdiği nimetlerin yanında acaba zerre olur mu? Şu göz nimetinin mukâbili olur mu? Kulak nimetinin mukâbili olur mu? Hele akla gelince... Bu sıhhat âfiyetin [mukâbili olur mu?]

Kânûnî Süleyman ne güzel söylemiş:

Halk içinde muteber bir nesne yok devlet gibi,

Olmaya devlet cihânda bir nefes sıhhat gibi.

Bu aldığımız nefesi alamayanlara bir sor bakalım... Allah esirgeye, göğüs hastalığı oluyor, bilmem ne oluyor; nefes alamıyor, sıkışıyor, bunalıyor. “Aman doktor, canım doktor!” diyerek kapı kapı geziyor. Onun için, Kânûnî ne güzel söylemiş. Bir nefesin kıymetini bilmek lazım.

Allahu Teâlâ bunların hepsini bize bol bol vermiş, elhamdülillah. “Bu nimetleri bana veren Allah’tır.” de. Ama şu sebep olur, bu sebep olur. Sebebe bakma; verene bak. Binâenaleyh, veren Allah’tır. Şunu bunu da sebep etmiştir, başka; ona da teşekkür ederiz ama asıl veren Allah’tır. Onun kalbine ilham ediyor, “Ver buna.” diyor, o da veriyor. O sebeple sen de müsterih oluyorsun. Ama asıl veren Allah’tır.

Binâenaleyh, Allah’ı her şeyden çok sevmek, her şeyden daha üstün sevmek, her şeyden daha çok O’na itaat etmek lazım.

حَجَّةٌ لِلْمَيْتِ ثَلَاثَةٌ: حَجَّةٌ لِلْمَحْجُوجِ عَنْهُ،
وَحَجَّةٌ لِلْحَاجِّ، وَحَجَّةٌ لِلْوَصِيِّ.

*Haccetün li'l-meyyiti selâsetün: haccetün li'l-mahcûci anhu ve haccetün li'l-hâcci ve haccetün li'l-vasiyyi.*¹⁰

Haccetün li'l-meyyiti. Ölülere bedel gönderiyorlar ya... Hacılara; “Babamın yerine, anamın yerine sen hacı olarak git.” diyoruz.

Haccetün li'l-meyyiti. Ölü için bir hacılık... Ama;

Haccetün. “Yine bir hacılıktır ki...” *Li'l-mahcûci.* “O hacıya giden de aynı hacılığı alır.”

Hacı da hacı olur. Oldu iki.

Ve haccetün li'l-hâcci ve haccetün li'l-vasiyyi. “Birisi de vâsîdir.”

¹⁰ Deylemî, *el-Firdevs*, II, 136, r. 2696; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, V, 125, r. 12343.

Seni buldu, oraya gönderiyor; “Aman, babamın yerine git.” dedi. O da aynı sevaba nâil olur.

Gönderen de, yapan da, ölen de, üçü de hac vazifesini yapmış olurlar.

e. Hacca Gitmemiş Kimsenin Farz Olan Hacca Gitmesi...

Şimdi bunu izah eden bir hadîs-i şerîf, çok dikkat isteyecek:

حَجَّةٌ لِمَنْ لَمْ يَحِجَّ خَيْرٌ مِنْ عَشْرِ غَزَوَاتٍ
وَعَزْوَةٍ لِمَنْ قَدْ حَجَّ خَيْرٌ مِنْ عَشْرِ حِجَجٍ وَعَزْوَةٍ
فِي الْبَحْرِ خَيْرٌ مِنْ عَشْرِ غَزَوَاتٍ فِي الْبَرِّ وَمَنْ
أَجَازَ الْبَحْرَ فَكَأَنَّمَا أَجَازَ الْأُودِيَةَ كُلَّهَا
وَالْمَاءُ فِيهِ كَالْمُتَشَحِّطِ فِي دَمِهِ

Haccetün li-men lem yehucce hayrun min aşri ğazevâtin ve ğazvetün li-men kad hacce hayrun min aşri hıccacın ve ğazvetün fi'l-bahri hayrun min aşri ğazevâtin fi'l-berri ve men ecâze'l-bahre fe-keennemâ ecâze'l-evdiyete

*küllehâ ve'l-mâidü fîhi ke'l-müteşehhiti fî demihî.*¹¹

Haccetün li-men lem yehucce hayrun min aşri ğazevâtin. -Hac farzdır.- “Hacca gitmemiş bir insanın bu fâriza-ı haccı yapmak için hacca gitmesi, on gazâyâ gitmesinden hayırlıdır.”

Farz olan haccı îfa etmesi, on tane muharebeye girip çıkmasından hayırlıdır.

Ve ğazvetün li-men kad hacce. “Haccı yapmış, farzını bitirmiş; bunun bir gazâsı...”
Hayrun min aşri hıccacın. “On hacdan daha hayırlıdır.”

Harbe gidiyor, gazâyâ gidiyor. Bunun farz haccını yaptıktan sonra bu gazâyâ gidişi on hacca bedeldir.

Ve ğazvetün fi'l-bahri. “Denizde gemilerle muharebeye gidiyor.” *Hayrun min aşri*

¹¹ Hâkim, *el-Müstedrek*, II, 155, r. 2634; Abdürrezzak, *Musannef*, V, 285, r. 9630; Beyhakî, *es-Sünenü'l-kübrâ*, IV, 547, r. 8667; Beyhakî, *Şuabu'l-îmân*, VI, 90, r. 3917; Taberânî, *el-Mu'cemü'l-evsat*, III, 280, r. 3144; Heysemî, *Mecme'u'z-zevâid*, V, 281, r. 9448; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, IV, 301, r. 10597; Ebû Dâvud, *Merâsil*, I, 233, r. 303; [Taberani rivayetine ulaşamadı.]

ğazevâtin fi'l-berri. “Karadaki on gazâyâ bedeldir.”

Karadaki harbin on misli...

Ve men ecâze'l-bahre fe-keennemâ ecâze'l-evdiyete küllehâ.

Şimdi bir de gök çıktı. Eskiden göğün dengi olmadığı için gök muharebelerinden haber vermedi. Gök muharebesi bugün meydana çıktı ki denizdeki muharebeden daha kuvvetlidir. Denizde gemi battı da denizde yüzerken tahta parçası filan bulursun, kurtulma çareleri var. Fakat gökten, tayyâreden düştün mü büyük tehlike olur, kurtulanların da hayrı olur mu olmaz mı başka... Bak topla tüfekte yahudi düşürdü de hepsi şehit oldu gitti...

Binâenaleyh, şimdi gazâyâ hazırlık da gazâdandır. Gazâ yani muharebe her zaman olmaz. Muharebe icâbında olacak. İcâbında olduğu vakitte de kim bilir kaç senede bir gelecek, kime rast gelecek... Binâenaleyh, gazâyâ hazırlık da gazâdan sayılır.

Akşam bir arkadaş [anlattı.] Bir milyon lira verip Süleymaniye camisine halı döşemişler. “Ben bu paralara çok acıdım. Biz yerde de

kılarız, hasırda da kılarız, toprakta da kılarız. Bu bir milyon lira İslâm'ın kalkınmasına harcansaydı daha âlâ olurdu.” diyor.

Bugün memleket cehalet içerisindedir. Bugün İmam-Hatipler'i, kursları hor görme! Yarının kurtarıcıları bunlar olacak. Biz onları ne kadar güzel yetiştirirsek yarın onlar da bize o kadar güzel hizmet edecekler. Cehilden daha büyük felaket yok. En büyük felaket cehildir! Dünyaya hâkim olsak da cehalet olduktan sonra on para etmez!

Şimdi size bir misâlini söyleyeyim:

Biz elhamdülillah, oralara gidip geliyoruz ama bütün milletler de geliyor. Fakat çokluk para etmez. Bu sene de hacılar çokmuş. Bir misli fazla hacı varmış. Fakat çokluğun kıymeti yok. Araplar da çok ama üç buçuk yahudinin önünde hepsi palavra gibi yerlere döküldüler. Çokluk para etmiyor. İmanda ve ahlâkta kuvvet lazım. İman, ahlâk ve ihlâs olmasa; git, gel, dur... Arap'ın devesi de oralara gidiyor, ne olacak?..

Hacı olmak için asıl köklü bir imana sahip [olmak lazım.]

Bir hacı efendi anlatıyor. Şimdi [birisi] oraya gelmiş. Hacı efendi orada vaaz ediyor.

“Hacı baba! Burada dönülecek bir yer varmış, orası neresi?”

Kör olsa orada dönülen yeri görür. Bunu soracak kadar ahmâklık yapıyor.

Sonra o Hacerü'l-Esved'in etrafında insanlar birbirini yiyor. Nedir yahu bu?

Bir sünnettir. Öpmezsen bir şey lazım gelmez. Onun için ötekini berikini incitip zulmetmek... Bir kardeş gördüm, gözü patlamış. Öteki bir dirsek vurmuş, berikisi bir yumruk vurmuş, göz patlamış. “Bir taşı öpeceğim!” diyerek o kalabalığın içine sıkışırsan... Herif kimse tanımıyor, gözü kararmış; “İlle o taşı öpeceğim!” diye arslan kesilmiş, iki tarafı da yıkıp kavuruyor. 10-20 kişi birden cemaatle de geliyorlar. Onun önünde insanın durmasının imkân olmuyor. Adamın gözü patlamış. Böyle şey olur mu?

Bunlar hep cehalet...

Efendimiz bunun kolayını göstermiş. Karşıdan *Bismillâhi Allahu ekber* dedin mi oldu işte...

İlle öpeceksen boş vakitte, تنها vakitte gidersin. Şimdi git, öp istediğin kadar... Kimse yok orada. Ama o gün kalabalık, 600 bin, milyonlarla insanın yığıldığı bir yerde öpmek kolay bir şey olmaz.

Gazâ ilimle olur.

Akşam yine -dersin hârici ama- yahudinin muvaffâkiyetinden bahsettiler.

Yahudi nasıl oldu da bu işte muvaffak oldu?

Dört tane Arap devleti, ülkeleri de geniş, askerleri de var. Fakat yedi saatin içinde hepsi pes etti. Nasıl olur?

Planını güzel yapmış, kitabını güzel yapmış. Onun anlayamayacağı bir yerden girmiş, tayyârelerini uçurtturmadan yerde harap etmiş, tayyârecileri de harap etmiş. Hava kuvveti...

Bu üstünlüğü temin edecek kuvveti temin edemezsek biz de onlara döneriz. Bu kuvveti

temin etmek de gazâdır işte... Bu gazâyâ harp olunca başlanılmaz. Harp olmadan evvel bu hazırlıkları yapacak, her şeyi tamamlayacaksınız. Denizindeki kuvvetin öyle olacak, göklerdeki kuvvetin de öyle olacak, karadaki kuvvetin de öyle olacak. O zaman rahatça memleketinde oturursun. Eğer bu kuvvetlerin muntazam değilse...

Bak, bir gazâ on hacca bedel...

Bu ne sûretiyle olacak?

Onunkisi paraya bağlı. Hepimiz bunu yapamayız. Paralarımızı vereceğiz, bu kuvvetleri temin edeceğiz. Nasıl ödersek bunun çaresini bulacağız.

Ve'l-mâidü fîhi ke'l-müteşehhiti fî demihî. “Denizi geçen deniz ordusu, deniz bahriyeleri burada tıpkı kana bürünmüş bir şehittir.”

Şehit olmuş, kana bürünmüş, kanlar içerisinde yüzüyor; bunun derecesi neyse gemisiyle sefere giden askerin hâli de odur. Karadayken, daha ölmeden şehidin sevabını alıyor.

Yine buyuruyor:

حُجَّ عَنْ أَبِيكَ وَاعْتَمِرْ. ط ح م ت حَسَنٌ صَحِيحٌ،
 ن ح ب ه ك ق ع ن أَبِي رَزِينِ الْعُقَيْلِيِّ قَالَ:
 قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، إِنَّ أَبِي شَيْخٌ كَبِيرٌ لَا
 يَسْتَطِيعُ الْحَجَّ، وَلَا الْعُمْرَةَ، وَلَا الطَّعْنَ، فَقَالَ
 ذَلِكَ.

*Hucce an ebîke va'temir. Kultü yâ
 Resûlallah, inne ebî şeyhun kebîrun lâ yes-
 tetîu'l-hacce ve'l-umrete ve la't-ta'ne. Fe-
 kâle zâlik.*¹²

¹² Ebû Dâvud, "Menâsik", 25, r. 1810; Tirmizî, "Hac", 87, r. 930; Nesâî, "Menâsikü'l-hac", 2, r. 2621; Nesâî, "Menâsikü'l-hac", 10, r. 2637; İbn Mâce, "Menâsik", 10, r. 2906; Ahmed b. Hanbel, IV, 10, r. 16184; Ahmed b. Hanbel, IV, 11, r. 16185; Ahmed b. Hanbel, IV, 11, r. 16190; Ahmed b. Hanbel, IV, 12, r. 16199; Ahmed b. Hanbel, IV, 12, r. 16203; İbn Huzeyme, *Sahîh*, IV, 345, r. 3040; İbn Hibbân, *Sahîh*, IX, 304, r. 3991; Hâkim, *el-Müstedrek*, I, 654, r. 1768; İbn Ebî Şeybe, *Musannef*, III, 367, r. 15007; Tayâlisî, *Müsned*, II, 416, r. 1187; Nesâî, *es-Sünenü'l-Kübrâ*, IV, 6, r. 3587; Nesâî, *es-Sünenü'l-Kübrâ*, IV, 11, r. 3603; Dârekutnî, *Sünen*, III, 343, r. 2710; Beyhakî, *es-Sünenü's-suğrâ*, II, 142, r. 1493; Beyhakî, *es-Sünenü'l-kübrâ*, IV, 538, r. 8633; Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebir*, XIX, 203, r. 457; Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebir*, XIX, 203, r. 458.

Râvileri çok olan bu hadiste Ukeyle denilen zât Peygamber Efendimiz'e soruyor ki;

Yâ Resûlallâh, inne ebî şeyhun kebîrun. “Benim babam ihtiyar bir adam.” *Lâ yes-tetîu'l-hacce vele'l-umrete.* “Ne hacca gidebilir ne umre yapabilir.” *Ve la't-ta'ne.* “Yürümeye de gücü yok.”

“Ne buyurursunuz?”

Resûlullah buyurdu ki;

Kâle: Huc an ebîke va'temir. “Öyleyse sen babanın yerine haccet, babanın yerine umre et.”

Demek ki hacdaki vekaletinin kökü buradan çıkıyor. Babanın nâmına olunca başkasının nâmına da oluyor. Babanın nâmına gidiyor, haccediyorsun. Bazı sebeplerden dolayı sen de gidemeyecek bir halde olursan, sen de dersin ki; “Ben gidemiyorum, al şu paraları da sen benim babamın nâmına, anamın nâmına [hac] yap.”

Efendimiz yine buyuruyor:

حُجُّوا الْفَرَائِضَ، فَإِنَّهَا أَكْبَرُ أَجْرًا مِنْ عِشْرِينَ
غَزْوَةٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ، وَإِنَّ الصَّلَاةَ عَلَى تَعْدِلٍ ذَا
كُلِّهِ.

*Huccu'l-ferâida fe-innehâ a'zamu ecren
min ısrîne ğazvetin fî sebîlillâhi ve inne's-
salâte aleyye ta'dilü zâ küllühû.*¹³

Huccu'l-ferâida.

Hacda çok fayda var. Şimdi dünyayı gez-
mek kimsenin elinden gelmez. Dünyayı gez-
mek kimin elinden gelir?

Kral olsan yine olmaz. Ancak mahdut yer-
leri görebilirsin.

Fakat hacda bütün müslümanların toplan-
dığı bir mevkide -eğer dillere vakıfsan, bilgin
de varsa- dünyanın her tarafından mâlumat
alabilirsin. Bugün kitaplarda, tarihlerde, coğ-
rafyalarda okuyoruz. O başka, kulağınla dinle-
mek ayrı, gözünle görmek, o da ayrı...

¹³ Deylemî, *el-Firdevs*, II, 130, r. 2662; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-
ummâl*, I, 505, r. 2231.

Binâenaleyh;

Huccû el-ferâid. “Hac ferâizini îfa ediniz.”

Birçok şey öğrenirsin ve birçok şeyler öğretirsin.

Biraz evvel bir vaiz kardeş gelmişti. Arabalarla gidildiği zaman Kuveytliler bizim hac kitaplarımızdan bir tanesini almışlar, teksir etmişler. Hacca giden her hacıya bedavaya veriyorlar. “Hacca gidiyorsunuz, haccınızı iyi öğrenin, alın, size bedava kitap...” Hayır sahibi biri yapmış. O efendi de Medine-i Münevvere’de vaaz ediyormuş, getirmiş, bir deste de ona vermiş. “Vaazının arkasından bunları hacı efendilere bedava dağıt. Ferâiz-i haclarını iyi yapınlar, yanlış yapmasınlar.” demiş.

“Söyledim.” diyor ama acı söyledi biraz. Şu Kuveyt, Arap âlemi dün bizim müstemlekerimizdi. Bak bugün onlar bize yardım ellerini açmışlar. Bizim için hicab... Biz ölmedik ki... Ama onlar bizim cehlimizi idrak etmişler, bize yardım ediyorlar.

“Kitapları dağıtmaya başladım. Öyle bir hücum oldu ki... Önden de söyledim; ‘Hepinize vereceğim. Oturun yerlerinize.’ Fakat ‘bedava’ deyince hepsi koşuştular, kitapları elimden aldılar; yarısı birisinin elinde, yarısı birisinin elinde darmadağın oldu gitti.” dedi.

Allah kusurlarımızı affetsin.

Binâenaleyh, ferâiz-i haccı yaparken haccın farzlarını, sünnetlerini ve vaciplerini de bilmek lazım.

Çok cahilâne hareketler oluyor, söylemeye belki lüzum yok... Hacı taş atıyor. Taşın atarken taşın hedefi var, onu vurmak lazım. Vuramadığı takdirde, onun etrafında havuzu var, hiç olmazsa o havuzun içine düşürmek lazım. Bir arşın diyorlar, o kadar. Onun içine düşürmek lazım ki attığın taş sayılsın. Hem tek tek atmak lazım... Adam geliyor, bakıyor ki ta uzakta, önü kalabalık; yarıp içeriye girmek için kendisine güvenemiyor yahut zorlanmıyor, kaldırıp hepsini birden atıveriyor. Attığı da yere dökülüyor. Bir şeye yaramaz. O adam borçludur, kurban kesmekle mükelleftir; vazifesini yapamadı, olmadı. Bir gün taşlıyor. “Ben

taşladım.” diyor; ikinci, üçüncü günü gidip taşlamıyor. Böylesi de olmuş.

Kurban keserken birisi sormuş:

“Kurbanı kesmek nedir?”

“Sünnet, vacip.”

“İsraf?”

“Haram.”

“Orada kestiğimiz kurbanlar ne oluyor, ziyan oluyor.” demiş.

Kes, yüzdür, beş on kuruş ver, yüzsünler, hem iyisini al, getir çadırdaki beraber yiyelim. Orada bırakırsan elbette israf olur.

Binâenaleyh, ferâiz-i haccı yaparken haccın farzını, vacibini, sünnetini öğrenmek lazımdır.

Fe-innehâ a'zamu ecren. “Çünkü bu hac çok büyük bir ecirdir.” *Min işrîne ğazvetin fî sebîlillâhi.* “Fî sebîlillah yapılmış on gazânın sevabı vardır.”

Gazâ kolay bir şey değil.

Ama şimdi iyi dinle:

Ve inne's-salâte aleyye. “Bana yapılan...”

Allâhümme salli alâ seyyidinâ Muhammedin ve alâ âli seyyidinâ Muhammed kemâ salleyte alâ İbrâhime ve alâ âli İbrâhime inneke hamîdün mecîd.

“Bu salât u selâm...” *Ta'dilü zâ küllühû.*
“Bütün sevapları toplar.”

Bütün sevaplar bu salât u selâmın içine girer.

Niçin?

Bakınız:

Esteîzü billah.

إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ

*İnna'llâhe ve melâiketehû yusallûne ale'n-nebiyy.*¹⁴

Evvelâ Peygamberimiz'e salât u selâm eden Allah *celle ve âlâ*'dır. Allah *celle ve âlâ*

¹⁴ 33/Ahzâb, 56.

salât u selâm yapıyor da bize ve meleklerine de; “Siz de yapın” diyor.

Niçin?

O öyle bir zât-ı şerîf ki bu salât u selâma layık. Allahu Teâlâ’dan rahmet tabii... Bizden dua... O rahmet-i İlâhiye’ye mazhar olan zât-ı şerîf Peygamberimiz’dir. Hiçbir Peygamber’e bu devlet nasip olmamıştır.

Binâenaleyh, vaktini boş geçirme. Abdest de istemez, bir şey de istemez; her bulunduğu yerde *Allâhümme salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammed* de. Parası pulu da yok. Bunun her birisine de on sevap alıyorsun. Cenâb-ı Hak da Peygamberimiz’e yaptığımız salât u selâma mukâbil olarak sana salât u selâm ediyor.

Biz orada bulunduğumuz sırada Mısırlılar gelmişler. Salât u selâmlarını güzel ezberlemişler. Hep bir ağızdan okuyorlar. Biz de içlerine girdik, iştirâk ettik. Kitaplarını da elime aldım, onları takip ediyorum. Hep salât u selâm kitapları... Ama güzel ezberlemişler, hep bir ağızdan okuyorlar. Hoşumuza gitti. Verdikleri kitabın başında da bu salât u

selâmın fevâidinden bahsederek bu okuduğum âyet-i kerîmeyle bu hadîs-i şerîfi de koymuş. Salât u selâmın fadâili çoktur. Binâenaleyh, bütün zikirleri câmidir.

Boş kaldığımız vakitte daima Allahu Teâlâ'nın zikriyle ve salât u selâm ile meşgul olmayı Cenâb-ı Hak size de bize de nasip ve müyesser eylesin.

حَدُّ السَّاحِرِ ضَرْبَةٌ بِالسَّيْفِ

Haddü's-sâhiri darbetün bi's-seyfi."¹⁵

Haddü's-sâhiri.

Sâhir, sihir yapan adama diyorlar. Adamın gözlerini boyuyor; "Adam kesiyorum." diyor. Adam kesilir mi?

¹⁵ Tirmizî, "Hudûd", 27, r. 1460; Hâkim, *el-Müstedrek*, IV, 401, r. 8073; Abdürrezzak, *Musannef*, X, 184, r. 18752; Dârekutnî, *Sünen*, IV, 120, r. 3204; Beyhakî, *es-Sünenü'l-kübrâ*, VIII, 234, r. 16500; Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, II, 161, r. 1665; Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, II, 161, r. 1666; Deylemî, *el-Firdevs*, II, 139, r. 2807; Begavî, *Mu'cemü's-sahâbe*, I, 546, r. 365; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, V, 388, r. 13364; Ebû Nuaym, *Ma'rifetü's-sahâbe*, II, 580, r. 1589; Ebû Nuaym, *Ma'rifetü's-sahâbe*, II, 580, r. 1590; İbn Adî, *el-Kâmil*, I, 462, r. -1; İbn Kânî, *Mu'cemü's-sahâbe*, I, 144, r. -1; [Hasan b. Süfyan, *Bâverdi ve Beyhakî Şuabu'l-İmân'a ulaşılamadı.*]

Yalan söylüyor. Ama bakıyorsunuz, sahid-den de kesiyor herif; oraya yatırmış, testere-siyle kesiyor. Olmayacak bir şey. Buna “sâhir” diyorlar.

Bu ister bir ilme, ister bir göz boyacılığına dayansın... Bazıları başka bir yeri keserken orasını kesiyormuş gibi yapıyor... Nasıl yaparsa yapar; bu sihirdir.

Darbetün bi’s-seyfi. “Bu sihrin cezası bunun kafasını kesmekten ibarettir.”

Bunların kafalarını kesmek lazım. Milleti aldatmasınlar.

Tayyâreye bindik, uçuyoruz. Ne güzel bir nimet...

Allahümme innî es’elüke ilmen nâfia. Zemzemi içerken bu duayı yapıyoruz. “Yâ Rabbi! Bize ilm-i nâfi ver.” Tayyâreye binerken; ‘Ne güzel ilim ya!’ dedim. Bak, şimdi uçuruvorecek, üç saatte bizi rahat rahat evimize götürecektir. Sonra düşündüm düşündüm; “Bu ilm-i nâfi değil.” dedim.

İlm-i nâfi, insanı Allah'a yaklaştırır. İnsanları birbirine yaklaştıran, memleketleri birbirine yaklaştıran değil de insanı Allah'a yakın eden ilim ilimdir.

Onun için, *re'sü'l-hikmeti mehâfetullah*.
“Hikmetin başı Allah korkusudur.”

Allah korkusu olmadan sen gökte değil, neredede uçarsan uç...

O ilim dünya ilmidir, bilgilerden ibaret...

Ama çok büyük bir ders var:

O pervanelerin havayı alıp vermesi veya dönmesi bir intizam ile çarkların dönmesine bağlı. İçinde birçok çark, dişli var. Onlar nasıl dönüyorsa dönüyor, o havayı alıp veriyor yahut pervaneyi döndürüyor, o [uçacağı] uçuruyor.

Bizim de uçabilmemiz için İslâm şartlarının bir ahenkle çalışması lazım!

Namaz iyi; *Allahu ekber*, güzel namaz kılıyor, çok iyi. Orucu da iyi. Zekâtı da iyi. İtikadı bozuk. Olmadı! İtikattaki bir eksiklik çarkın kırıklığına döner, kırık çarklı tayyâre uçamaz. Ehl-i sünnet itikadının dışına çıkmak insanı uçurmaz.

“İslâmiyet beş şeyden.” dedim ya; itikat köktür. İbadet iyi, pekiyi... İbadetin arkasından muamele geliyor. Muamele; alış veriş, helal lokma... Helal lokmayı temin etmek, velev ki bir kuru ekmek olsun, helalden olsun. Haram olduktan sonra pis benzindir, motorun içine girer, motor yukarıda pat pat boşa çalışır, makinayı aşağıya düşürür. Pis benzine tayyâre uçamaz. Ona iyi benzin lazım. İnsan da helal lokma olmayınca uçamaz. Hileyle, adam kandırmakla, faizle ve sâir yollardan [olmaz].

Sâhir de para kazanıyor. Toplanıyor bir sürü insan...

“Saatiniz kaç?”

“Geç geldin efendi.” diyorlar.

“Niçin? Saat şimdi tam vakti, ben 12’de geldim.”

“Yok yahu, saat 3’e geldi. Biz üç saattir burada seni bekliyoruz. Bakın saatlerinize...”

Herkes saatine bakıyor; saat 3 ya... Tabii bu adamda ne hüner varsa herkesi aldatıyor. 12’deki saati 3’te gösteriyor. Bu sihirdir.

Buradan çok para kazandı. Kazandığı paraları kendi de yiyor, çocuklarına da yediyor. Ama kökü haram. İçki satıyor, para kazanıyor, çoluk çocuğunu besliyor; haram. Kumar oynuyor, para kazanıyor, çoluk çocuğuna yediyor, kendi yiyor; haram. Hırsızlık yapıyor; haram.

Bunların hepsinin şer'an cezası var, buna *had* diyorlar. O had, bu sâhirlerin, sihirbazların boynunun kesilmesi; hırsızın elinin veya ayağının kesilmesi; sarhoşun dövülmesi...

Arabistan cahil, bedevî bir memleket. Fakat sen kolunu sallaya sallaya git, kimse bir şey yapamaz.

Niçin?

Adam kesiveriyor. Onun için, herkesin ödü kopuyor, kimse kimseye elleşemiyor.

Sâhire had vurulması *seyf* ile...

Birçok râvisi var.

حَدُّ يُقَامُ فِي الْأَرْضِ خَيْرٌ مِنْ مَطَرٍ أَرْبَعِينَ صَبَاحًا.

Haddün yukâmu fi'l-ardi hayrun min matarin erbaîne sabâhan.

“Bir haddin yapılması, 40 sabah yağmur yağıp da memleketin mahsulâtının artmasından hayırlıdır.”

Hırsızın elinin kesilmesi, sarhoşun dövülmesi, zinâ yaptıysa; bekarsa dövülecek, evliyse recm edilecek...

Bugün kim bilir bu “frenji” denilen hastalıklardan ve bu ahlâksızlık yüzünden ne kadar zarardayız, bilseniz... Bunun istatistiği belki Sıhhiye vekâletinden veya başka yerlerden bilinir de bunlardan haberimiz yoktur. Evlatlarımızın İslâm’ın dışında ne kadar kötü bir mecrâyâ aktıklarını bir bilsek...

Bu, haddin yapılmamasından ileri gelir. Hadler yapılırsa bu işleri kimse cesaret edip de yapamaz.

Allah kusurlarımızı affetsin.

Binâenaleyh, 40 gün sabahları yağmurlar yağıyor, mahsuller bol bol oluyor; o mahsullerin bolluğundansa haddin icrâsı daha hayırlıdır.

Yine aynı:

حَدُّ يُعْمَلُ فِي الْأَرْضِ خَيْرٌ لِأَهْلِ الْأَرْضِ مِنْ أَنْ
يُمَطَّرُوا أَرْبَعِينَ صَبَاحًا

*Haddün yu'melü fi'l-ardi hayrun li-ehli'l-ardi min en yümterû -selâsin ev- erbaîne sabâhan.*¹⁶

Ahmed b. Hanbel'de, Neseî ve İbn Mâce'de [var].

Bu hadlerin icrâsı bunlardan daha menfaatlidir.

¹⁶ Nesâî, "Kat'ü's-sârik", 7, r. 4905; İbn Mâce, "Hüdûd", 3, r. 2538; Ahmed b. Hanbel, II, 362, r. 8738; Ahmed b. Hanbel, II, 402, r. 9226; İbn Hibbân, *Sahîh*, X, 243, r. 4397; İbn Hibbân, *Sahîh*, X, 244, r. 4398; Nesâî, *es-Sünenü'l-Kübrâ*, VII, 19, r. 7350; Nesâî, *es-Sünenü'l-Kübrâ*, VII, 19, r. 7351; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, X, 496, r. 6111; Beyhakî, *Şuabu'l-îmân*, IX, 483, r. 6996; Taberânî, *el-Mu'cemü s-sagîr*, II, 166, r. 966; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, VI, 9, r. 14606; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, VI, 12, r. 14622.

İslâm'ın beşinci şartı olan ceza bugün ortada yok. Bu cezanın olmayışından her türlü fenalık serbest. Görüyorsunuz ki bu fenalıkların önüne geçmek başka şeylerle mümkün olmuyor. Ama Arap önüne geçmiştir. Niçin?

Beş on kişinin elini kesmiştir, beş on kişinin de kafasını kesmiştir. Şimdi rahat...

Allah kusurlarımızı affetsin. Tevfîkât samadâniyyesine mazhar etsin. Hakiki müslümanların zümresine bizleri de kabul buyursun. Yaptığımız hacları, ibadetleri de dergâh-ı İlâhiye'sinde kabul olunan haclardan eylesin. Cümlemize de tekrar tekrar gidip ziyaretler nasîb-i müyesser eylesin. Mağfûrîn zümresine ilhâk eylesin. Rızâ-yı İlâhiye'sini kazanan kullarının arasına cümlemizi ilhâk etsin, inşaallah.

Bi-hürmeti'l-Fâtiha.

Mehmed Zahid KOTKU

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

